

Διοικητικό Δίκαιο

Αρμοδιότητα

Αν. Καθηγήτρια Ευγ. Β. Πρεβεδούρου
Νομική Σχολή Α.Π.Θ.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Επαναληπτικές παρατηρήσεις

- Σχετικά με τις ατομικές πράξεις γενικού περιεχομένου (παραδείγματα-νομολογία).

Αρμοδιότητα

- Αρμοδιότητα του διοικητικού οργάνου είναι η προβλεπόμενη από τους κανόνες δικαίου της έννομης τάξης ικανότητα του εν λόγω οργάνου είτε να θεσπίζει με πράξεις του μονομερώς κανόνες δικαίου (έκδοση κανονιστικών πράξεων) ή ατομικές ρυθμίσεις (έκδοση ατομικών πράξεων) είτε να συνάπτει συμβάσεις είτε να προβαίνει σε υλικές ενέργειες.

Διακρίσεις

- **Καθ' ύλην αρμοδιότητα**, η οποία συνίσταται στον καθορισμό του αντικειμένου της δραστηριότητας του διοικητικού οργάνου, δηλαδή των θεμάτων που μπορεί να ρυθμίσει με τις πράξεις του. Στην περίπτωση των διοικητικών οργάνων του Δημοσίου, η καθ' ύλην αρμοδιότητα νοείται μέσα στο ευρύ πλαίσιο ενός ολόκληρου τομέα της κρατικής δραστηριότητας που ασκείται από μια ευρεία οργανωτική ενότητα, συνήθως ένα υπουργείο. Με την έννοια αυτή, η καθ' ύλην αρμοδιότητα καλείται κατά κλάδον αρμοδιότητα. Παράβαση της κατά κλάδον αρμοδιότητας έχει ως συνέπεια το ανυπόστατο της πράξης, καθόσον πρόκειται για πρόδηλη πλημμέλεια της πράξης, που μπορεί να εντοπιστεί από τον μέσο, συνετό διοικούμενο.
- **Κατά τόπον αρμοδιότητα**, η οποία συνίσταται στον καθορισμό μιας εδαφικής περιοχής εντός της οποίας το όργανο ασκεί την καθ' ύλην αρμοδιότητά του. Τα κεντρικά κρατικά όργανα έχουν αρμοδιότητα σε όλη την επικράτεια, ενώ τα περιφερειακά (αποκεντρωμένα) κρατικά όργανα και τα όργανα των νπδδ έχουν συγκεκριμένη κατά τόπον αρμοδιότητα.
- Στη νομολογία απαντά και ο όρος της **χρονικής (αν)αρμοδιότητας**, με την έννοια του διαστήματος εντός του οποίου μπορεί να ασκηθεί η καθ' ύλην αρμοδιότητα του οργάνου. Το ζήτημα της χρονικής (αν)αρμοδιότητας μπορεί να ανακύψει στις εξής περιπτώσεις:
 - Όταν οι σχετικές διατάξεις προβλέπουν αποκλειστική προθεσμία για την άσκηση της αρμοδιότητας.
 - Όταν οι σχετικές διατάξεις προβλέπουν θητεία των μελών του οργάνου, μονομελούς ή συλλογικού. Οι πράξεις που εκδίδονται μετά τη λήξη της θητείας είναι παράνομες και ακυρωτέες ελλείψει αρμοδιότητας του οργάνου.

(συνέχεια)

- **Δέσμια αρμοδιότητα:** έχει η διοίκηση όταν ο κανόνας δικαίου που διέπει τη δράση της καθορίζει το περιεχόμενο που θα έχει η ατομική πράξη που θα εκδοθεί. Το διοικητικό όργανο ελέγχει απλώς τη συνδρομή των προϋποθέσεων του κανόνα δικαίου.
 - Παράδειγμα: πράξεις της φορολογικής διοίκησης.
 - Λοιπά παραδείγματα.
- **Διακριτική ευχέρεια:** έχει η διοίκηση όταν ο νόμος δεν προσδιορίζει με ακρίβεια το περιεχόμενο που θα έχει η διοικητική δράση. Στην περίπτωση αυτή το διοικητικό όργανο αποφασίζει το αν, το πώς και το πότε της διοικητικής πράξης. Αποφασίζει αν θα εκδώσει την πράξη, τότε θα την εκδώσει και ποιο ακριβώς περιεχόμενο θα έχει, με την έννοια ότι υπάρχουν περισσότερες, καταρχήν, νόμιμες λύσεις. Στις περισσότερες περιπτώσεις στη διοίκηση παρέχεται διακριτική ευχέρεια.
 - Παραδείγματα.
 - Ερμηνεία του νόμου από το διοικητικό όργανο και αόριστες έννοιες.
 - Στις περιπτώσεις ύπαρξης διακριτικής ευχέρειας δεν ελέγχεται το περιεχόμενο αυτό καθαυτό της πράξης (καθώς ο δικαστής δεν έχει τις τεχνικές γνώσεις της διοίκησης) αλλά γίνεται έλεγχος ακραίων ορίων. Ελέγχεται, δηλαδή, κατά βάση αν τηρούνται ορισμένες γενικές αρχές, όπως π.χ. η αρχή της αναλογικότητας (που εφαρμόζεται κυρίως στις περιπτώσεις των κυρώσεων).
- Σε πολλές περιπτώσεις υπάρχει συνδυασμός δέσμιας αρμοδιότητας και διακριτικής ευχέρειας.

Κανόνες του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας για την αρμοδιότητα

- Οι κανόνες της αρμοδιότητας είναι ιδιαίτερα αυστηροί και η παράβασή τους ελέγχεται αυτεπαγγέλτως.
- Η παράβαση κανόνων συγκρότησης διοικητικού οργάνου συνδέεται με την αρμοδιότητα.

Μεταβίβαση αρμοδιότητας

- Η αρμοδιότητα που έχει ανατεθεί σε ορισμένο όργανο δεν μπορεί να ασκηθεί νόμιμα από άλλο όργανο, ακόμη και ανώτερο του αρμοδίου, εκτός εάν υπάρχει ρητή αντίθετη ρύθμιση.
- Το αρμόδιο διοικητικό όργανο μπορεί να μεταβιβάσει την αρμοδιότητά του με κανονιστική πράξη του (η οποία δημοσιεύεται νομίμως) εάν αυτό προβλέπεται από τις σχετικές με το οικείο όργανο διατάξεις (άρθρο 9 παρ. 2 του ΚωδΔΔιαδ).
- Στην περίπτωση αυτή, η αρμοδιότητα ασκείται αποκλειστικά από το όργανο στο οποίο μεταβιβάστηκε, εκτός εάν οι σχετικές διατάξεις ορίζουν ότι, παράλληλα, μπορεί να ασκείται και από το όργανο που τη μεταβίβασε. Η μεταβίβαση συνεπάγεται συρρίκνωση της αρμοδιότητας του μεταβιβάζοντος και διεύρυνση της αρμοδιότητας του προς ο η μεταβίβαση οργάνου.
- Δεν είναι νόμιμη η μεταβίβαση αρμοδιότητας έκδοσης συγκεκριμένης πράξης ούτε η μεταβίβαση του συνόλου των αρμοδιοτήτων ενός οργάνου.

Εξουσιοδότηση υπογραφής

- Το αρμόδιο διοικητικό όργανο μπορεί, με κανονιστική πράξη του (που δημοσιεύεται νομίμως), εφόσον αυτό προβλέπεται από τις σχετικές διατάξεις, να εξουσιοδοτεί ιεραρχικά υφιστάμενο όργανο να υπογράψει με εντολή του πράξεις ή άλλα έγγραφα της αρμοδιότητάς του. Οι πράξεις αυτές, αν και φέρουν την υπογραφή του εξουσιοδοτημένου οργάνου, θεωρούνται πράξεις του οργάνου έδωσε την εξουσιοδότηση.
- Η εξουσιοδότηση υπογραφής δεν στερεί από το όργανο που εξουσιοδοτεί την αρμοδιότητα να υπογράψει εκείνο, όταν το κρίνει σκόπιμο, τα έγγραφα.
- Η κανονιστική πράξη της εξουσιοδότησης υπογραφής εξακολουθεί να ισχύει μέχρι να καταργηθεί από μεταγενέστερη όμοιά της και δεν συνδέεται με τυχόν μεταβολή του προσώπου του εξουσιοδοτούντος ή του εξουσιοδοτούμενου οργάνου, εκτός εάν η εξουσιοδότηση δοθεί ρητά στο συγκεκριμένο πρόσωπο.

Αναπλήρωση διοικητικών οργάνων (άρθρο 8 Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας)

- Τον προϊστάμενο οργανικής μονάδας δημόσιας αρχής αναπληρώνει (εφόσον ο οριζόμενος αναπληρωτής ανήκει σε κλάδο του οποίου οι υπάλληλοι, κατά τις σχετικές διατάξεις, μπορούν να προϊστανται) (η πράξη για την αναπλήρωση είναι ατομική):
 - ο ανώτερος κατά βαθμό προϊστάμενος των υποκείμενων σε αυτόν οργανικών μονάδων
 - αν δεν υπάρχουν υποκείμενες οργανικές μονάδες, ο κατά βαθμό ανώτερος υπάλληλος της μονάδας
 - σε περίπτωση ομοιοβάθμων, ο προϊστάμενος ή ο υπάλληλος που έχει τον περισσότερο χρόνο υπηρεσίας στον βαθμό.
- Στην περίπτωση της αναπλήρωσης, παρά τη διαφορά των προσώπων, τις αρμοδιότητες θεωρείται ότι ασκεί το ίδιο και όχι άλλο διοικητικό όργανο.

Διακριτική ευχέρεια

- Παραδείγματα

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Πρεβεδούρου Ευγενία.
«Διοικητικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος). Αρμοδιότητα». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη
2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS329/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

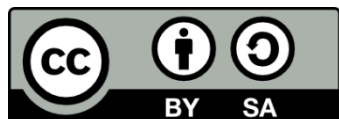

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Β. Τσιγαρίδας

Θεσσαλονίκη, 02.04.2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

